

روزشمار جنگ

چهارشنبه

۱۳۶۵ شهريور ۵

۲۱ ذي الحجه ۱۴۰۶

۲۷ اوت ۱۹۸۶

۶۸۴

امروز فرمانده قرارگاه کربلا (برادر غلامپور) در جلسه‌ای با فرماندهان یگان‌های عملیاتی در جزیره "مجنون"، اعلام کرد: «روی طرح مانور مورخه ۱۳۶۵/۵/۲۸ که در بوشهر تصویب شده بود تجدیدنظر و مقرر شده است تا روی همان طرح مانور سابق برنامه‌ریزی شود.» وی افزود که این تصمیم به دنبال گفت‌وگوهای او با فرمانده کل سپاه اتخاذ شده‌است.^(۱)

هدف از طرح مانور اولیه که امروز نیز دوباره در مورد آن تأکید شد، تصرف و تأمین اولین خاک‌ریز سراسری دشمن در جنوب جزیره مجنون می‌باشد.^(۲) اما در طرح دوم (در روزشمار ۱۳۶۵/۵/۲۸ درج شد)، از عملیات روی پد غربی صرف‌نظرشده و هدف عملیات، خط دوم دشمن منظور شده‌بود. به نوشته راوی قرارگاه کربلا (برادر عبدالله درویشی)، از جمله موانع اجرای این طرح، وابستگی پدهای جزیره به یکدیگر، تمرکز آتش شدید دشمن روی شرق جزیره و جناح دادن لشکر ۱۹ فجر می‌باشد. فرمانده قرارگاه کربلا در ادامه گفت: «در صورت توانایی و واگذاری یگان‌های بیشتر از قرارگاه کربلا، روی خط دوم دشمن نیز کار خواهیم کرد.» به‌حال تغییر در طرح دوم (طرح بوشهر) و بازگشت به طرح اول، مشکلات جدیدی در پی داشته است، از جمله: تغییر حد یگان‌ها، تغییر در وضعیت شناسایی، ابهام و تردید فرماندهان در مورد اجرای عملیات و اتفاف یک هفته وقت به دلیل درگیری با طرح دوم که منتفی شده‌است.^(۳)

به گزارش سپاه یکم کربلا، امروز نیروهای خودی با اجرای آتش سنگین روی موضع عراق در جزیره جنوبی مجنون، علاوه بر زمین‌گیر کردن نیروهای دشمن، سه تانک آنها را منهدم کردند و حدود ۴۰ تن از نیروهای بعضی را کشتند و شماری از آنها را نیز زخمی کردند.^(۴)

۶۸۵

با نزدیک شدن زمان اجرای عملیات در منطقه دربندیخان، تردد نیروها و وسایل ترابری در محورهای مواصلاتی به منطقه عملیاتی بسیار افزایش یافته، طوری که رفت و آمد در منطقه "تازه آباد" که فقط شب‌ها انجام می‌شد، از دو روز پیش به صورت شبانه‌روزی درآمده‌است. از

سوی دیگر، دشمن نیز ضمن ترمیم مناطق و مواضع آسیب‌پذیر خود و افزایش نیرو در این موضع، برخی اقدامات مهندسی را هم انجام داده است، از قبیل احداث میدان‌های مین و کشیدن سیم‌خاردار.^(۴)

با اجرای آتش نیروهای دشمن روی یک گروه شناسایی از لشکر ۸ نجف‌اشraf که مشغول شناسایی مواضع آنها در منطقه عملیاتی در بندیخان بودند، احتمال آگاه شدن دشمن از تحرکات نیروهای خودی قوت گرفته است^{(۵) (۶)}. در پی این امر یکی از مسئولان نیروهای عمل‌کننده، نظر خود را درباره عملیات این چنین به فرمانده قرارگاه ابراز کرد: «ما به حساب عقل و منطق متوجه می‌شویم که هیچ راه کاری نداریم و عملیات مشکل است، ولی به حساب تکلیف می‌رویم.^(۷)

۶۸۶

در جلسه امروز قرارگاه نجف، گزارش شناسایی یکی از نیروهای این قرارگاه که به همراه چند تن از نیروهای شناسایی قرارگاه خاتم الانبیا(ص) و رمضان به عمق خاک دشمن در استان سلیمانیه (در شمال عراق) نفوذ کرده و چندین روز را در منطقه گذرانده بودند، مطرح شد که اطلاعات مهمی دربر داشت. این عملیات مهم شناسایی که با کمک افراد اتحادیه می‌هنگی کردستان(طالبانی‌ها) انجام شد، از سرداشت شروع و به پاوه ختم گردید؛ به این ترتیب که برادران، شناسایی را با نفوذ از سرداشت به خاک عراق آغاز کردند و بعد از عبور از "سخره" و اطراف "مؤوّت" به غرب سلیمانیه رسیدند، سپس با قطع کردن جاده سلیمانیه - مأوّت تا نزدیک "قره‌داغ" پیش رفتند و از آن جا به سمت دریاچه در بندیخان ادامه مسیر دادند، سپس از شرق دریاچه به طرف پاوه آمدند.^(۸)

۶۸۷

در ساعت ۳:۰۰ امروز در حمله یک گروه گشتی - رزمی دشمن به استعداد ۳۰ تن، در منطقه صالح‌آباد - مهران، از نیروهای خودی یک تن شهید، یک تن زخمی و یک تن اسیر شد.^(۹)

۶۸۸

عراق ادعا کرد که جنگنده‌هایش یک نفتکش را در خلیج‌فارس مورد حمله قرار داده‌اند. سخن‌گوی نظامی عراق در بغداد گفت که این حمله در آخر وقت امروز صورت گرفت. بی‌بی‌سی ضمن اعلام این خبر افroot: «طی شبانه‌روز گذشته این دو میان حمله گزارش شده عراق به نفتکش‌ها در خلیج‌فارس است که از سوی خود عراق اعلام می‌شود، ولی تاکنون گزارش مستقلی مبنی بر دو حمله یادشده، دریافت نشده‌است.^(۱۰)

بیمه "لویدز" لندن اعلام کرد که نفتکش پاناماًی "ماگنوم" (Magnum) که در ۷ اوت ۱۹۸۶ (۱۳۶۵/۵/۱۶) مورد حمله موشکی هوایی‌های عراقی قرار گرفته بود، امروز به منظور جلوگیری از غرق شدن، خود را در جزیره "لارک" به گل نشاند. به گزارش خبرگزاری فرانسه از لندن، ماگنوم که در حوالی جزیره خارک مورد حمله قرار گرفته بود به کمک یک یدک‌کش

وارد آب‌های جزیره لارک شده‌است.^(۱۰)

۶۸۹

به گزارش یک نشریه داخلی سپاه، ساعت ۵ بعدازظهر امروز عناصر حزب منحله دمکرات به دو پایگاه در حوالی مهاباد حمله کردند که با مقاومت نیروهای اسلام مواجه شدند. این افراد سپس با کمین بر سر راه گروه ضربت سپاه که عازم منطقه درگیری بودند، ۱۶ تن از نیروهای خود را به شهادت رساندند.^(۱۱)

۶۹۰

به گزارش سپاه ناحیه خوزستان، آمار نیروهای کاروان "اغدیر" که از سراسر استان خوزستان عازم جبهه‌های نبرد شده‌اند مجموعاً ۱۴۴۴ تن بوده است که از این تعداد ۶۳۵ تن نیروی رزمی و بقیه تخصصی و آموزش‌نديده، بوده‌اند.^(۱۲)

۶۹۱

امروز "عصمت کتانی" نماینده دائمی عراق در سازمان ملل طی نامه‌ای خطاب به دبیرکل این سازمان به نقل از دولت متبوع خود اعلام کرد که در تاریخ ۲۰ اگوست ۱۹۸۶ (۱۳۶۵/۵/۲۹)، خبرگزاری رویتر گزارشی از مصاحبه تلویزیون امریکا با آفای رفسنجانی رئیس مجلس ایران منتشر ساخته که وی در آن مصاحبه گفته است تهران قطع نامه ۲۰ جولای ۱۹۸۶ (۱۳۶۵/۴/۲۹) شورای امنیت^{۱۳} را که در آن دعوت به آتش‌بس شده‌است، نمی‌پذیرد، زیرا عراق به عنوان متجاوز معرفی نشده‌است. در این نامه همچنین آمده‌است: «فسنجانی اعلام کرد که ایران قصد خود را برای ادامه جنگ تا ۲۰ سال دیگر، تا سرنگونی دولت صدام حسين اعلام می‌نماید».^(۱۴)

عراق همچنین در نامه‌ای به شورای امنیت ادعا کرد که به رغم پیام‌های متوالی این کشور به ایران مبنی بر قطع حمله به غیرنظامیان، ایران بار دیگر حمله به شهرها و مناطق مسکونی را از سرگرفته است. "طارق عزیز" معاون نخست وزیر و وزیر خارجه عراق طی نامه‌ای که برای رئیس شورای امنیت سازمان ملل فرستاده، پس از اعلام مطلب فوق افزوده است که شهر بصره امروز در معرض حمله توپخانه قرار گرفت و بر اثر آن، دو غیرنظامی کشته و هفت شهروند مجرح و چند باب خانه مسکونی منهدم شده‌است.^(۱۵)

۶۹۲

اجلاس کارشناسان کشورهای عضو جنبش عدم تعهد پس از دو روز بحث درباره پیش‌نویس قطع نامه اجلاس سران - که در آینده در زیمبابوه برگزار خواهد شد - امروز به کار خود پایان داد. در این اجلاس مسائل مهم بین‌المللی از جمله جنگ ایران و عراق مطرح شد. در اجلاس یادشده دو اصل پیشنهادی جمهوری اسلامی ایران مورد تصویب قرار گرفت؛ این دو اصل

عبارت‌اند از منع اقدام به تجاوز در روابط بین‌الملل و حفظ میراث‌های فرهنگی ملت‌های جهان سوم.^(۱۵)

رادیو بی‌بی‌سی با اعلام این که جنگ ایران و عراق به شدت اجلاس مقدماتی جنبش عدم تعهد را تحت تأثیر قرار داده است، گفت: «جنگ ایران و عراق باعث شده که مقدمات برگزاری اجلاس سران جنبش عدم تعهد در حراره پایتخت زیمبابوه با مشکل روبه‌رو شود. عراق با پیشنهاد ایران دایر بر ریاست گروه آسیایی توسط پاکستان مخالفت کرده است. ایران می‌گوید در نظر دارد پیشنهاد دهد که متن دعوت از ایران و عراق برای پایان دادن به جنگ شش ساله اصلاح شود.»^(۱۶)

۶۹۳

یاسر عرفات رئیس سازمان آزادی‌بخش فلسطین درباره اجلاس آتی جنبش عدم تعهد در حراره و نیز لزوم طرح مسئله پایان جنگ عراق و ایران در آن اجلاس، در مصاحبه با روزنامه "هرالد" چاپ حراره گفت: «اجلاس سران غیرمعهددها در خاتمه دادن به جنگ ایران و عراق مسئولیتی اساسی دارد و باید ایران را به قبول یک میانجی‌گری واقعی تشویق کند». رئیس ساف در مورد جنگ ایران و عراق که آن را دیوانه‌وار خواند، گفت: «فلسطینی‌ها خود را بزرگ‌ترین بازندۀ جنگ ایران و عراق می‌دانند. من به ایرانی‌ها می‌گویم کافی است، کافی است، کافی است. ما غیرمعهددها برای این جنگ بهای بسیار سنگینی پرداخته‌ایم.»^(۱۷) روزنامه "هرالد" همچنین نوشتۀ است: «طرحی از سوی عرفات به هشتمین اجلاس سران جنبش عدم تعهد در حراره پیشنهاد خواهد شد که طبق آن جنبش غیرمعهددها یک نیروی حافظ صلح به مرزهای ایران و عراق گسیل خواهد داشت و براساس این طرح حتی مخالفت یکی از طرفین درگیر مانع از اعزام این نیرو نخواهد شد، زیرا در این صورت این نیرو با عبور از مرز کشوری که با آن موافق است، در جبهه بین ارتش ایران و عراق مستقر خواهد شد.»^(۱۸)

۶۹۴

اجلاس دو روزه وزیران خارجه و نفت شش کشور عضو شورای همکاری خلیج‌فارس [آفارس] که طی روز گذشته و امروز (۴ و ۵ شهریور) در شهر "احصاء" عربستان سعودی با حضور کلیه اعضاء برگزار شد، امروز با صدور بیانیه‌ای در حمایت از عراق به کار خود پایان داد. در بیانیه پایانی این اجلاس به‌طور یک‌جانبه از ایران خواسته شده است از حمله به نفت‌کش‌ها خودداری کند. همچنین در این بیانیه گفته شده است که کشورهای عضو شورا به‌طور گروهی در مقابل هرگونه تهدید ایران علیه هر یک از کشورهای عضو، خواهند ایستاد. وزیران خارجه و نفت شش کشور شورای همکاری خلیج‌فارس، ایران را به افزایش مزاحمت برای دریانوردی در خطوط دریایی خلیج‌فارس و در نزدیکی بندرهای کشورهای عضو شورای همکاری متهم کردند و بر مسئولیت خود در دفاع از حقوق کشورهای عضو و تضمین آزادی کشتی‌رانی تأکید کردند. در این اجلاس با استقبال از توافقات اخیر اوپک اظهار امیدواری شد که اوپک

به توافق دیگری برای افزایش قیمت‌ها به سطح ۱۶ تا ۱۷ دلار دست یابد.^(۱۹) "یوسف العلوی" رئیس این اجلاس در مصاحبه‌ای با خبرنگاران گفت: «جنگ ایران و عراق به مرحله بسیار خطرناکی رسیده و محتاج اقداماتی است که مورد تأیید کشورهای عضو شورای همکاری خلیج‌فارس باشد.»^(۲۰)

بی‌بی‌سی در گزارشی از این اجلاس، گفت: «کشورهای عضو شورای همکاری خلیج به بررسی طرحی پرداخته‌اند که قرار است در اجلاس آینده سران دولت‌های غیرمعهده که به زودی در زیمبابوه برگزار خواهد شد مطرح شود، ولی با در نظر گرفتن پیام اخیر آیت‌الله خمینی بعيد به‌نظر می‌رسد که طرح پیشنهادی شورای همکاری خلیج‌فارس بتواند مؤثر باشد، زیرا در این پیام به رهبران ایران یادآوری شده تا زمانی که قدرت در اختیار صدام حسین رئیس جمهوری عراق است، نمی‌توان از صلح سخن گفت.»^(۲۱)

۶۹۵

"یولی ورنتسف" معاون اول وزیر خارجه شوروی که روز پیش وارد سوریه شده‌است با "فاروق الشرع" وزیر خارجه این کشور درباره تشدید جنگ ایران و عراق و سایر مسائل خاورمیانه گفت و گو کرد. آسوشیتدپرس با گزارش این خبر، در ادامه افزوده‌است: «رادیو دمشق جزئیات مذاکرات را منتشرنکرد اما گفت: مدیر کل اداره خاورمیانه و شمال افریقای وزارت خارجه شوروی و معاون وزیر خارجه سوریه در این مذاکرات شرکت داشتند. ورنتسف که برای دیدار سه روزه به دمشق رفته، قرار است پس از سوریه راهی اردن شود.»^(۲۲)

۶۹۶

نماینده سفارت شوروی در هنگام برگزاری دوازدهمین نمایشگاه بین‌المللی تهران، طی مصاحبه‌ای در مورد خروج کارشناسان شوروی از ذوب آهن اصفهان، گفت: «خروج کارشناسان روسی از ایران ربطی به روابط دو کشور ندارد بلکه آنها با پایان یافتن قراردادشان ایران را ترک کرده‌اند.» وی تأکید کرد که شوروی با اعزام مجدد کارشناس جهت ذوب آهن به ایران موافقت کرده‌است.^(۲۳)

۶۹۷

سفارت جمهوری اسلامی ایران در ابوظبی، امروز خبر موافقت تهران با میانجی‌گری سودان در جنگ ایران و عراق را تکذیب کرد. سفارت ایران در یک بیانیه مطبوعاتی تأکید کرد: «برخلاف آنچه "عبدالرحمان فراح" مشاور نخست وزیر سودان در ابوظبی اظهار داشته، هیچ موضوعی در مورد این مسئله از سوی دولت ایران اتخاذ نشده است.»^(۲۴)

۶۹۸

خبر دیروز روزنامه "واشنگتن پست" و موضع گیری سخن‌گوی وزارت خارجه امریکا درباره ارسال تسلیحات نظامی از چین به ایران، واکنش گسترده‌ای را در رسانه‌های خبری غرب و

منطقه به دنبال داشت.

در این باره روزنامه‌های امروز انگلیس طی مقالاتی به تفسیر این موضوع پرداختند. روزنامه "تايمز" چاپ لندن با اشاره به اين که چين بزرگ‌ترین تأمین‌کننده تسليحات ايران است و امريكا را بهشت نگران کرده است، نوشته: «مقامات شوروی و امريكا در جلسه‌ای در واشنگتن روز چهارشنبه (فردا) جنگ شش ساله خلیج‌فارس را مورد بحث قرار می‌دهند. موضوع اصلی اين مذاكرات فراهم آوردن مقدمات اجلس سران شرق و غرب است.» روزنامه "گاردين" نيز نوشته: «آنچه موجب نگرانی بيش‌تر امريکاست اين است که ايران از چين تانک‌های سنگين و جنگنده‌های میگ - ۲۱ روسی از نوع جی-۶ دریافت می‌کند.»

"فايننشال تايمز" به نقل از منابع نظامي غربي ادعا کرد که ايران ۱۲ فروند جنگنده جي-۷ ساخت چين را دریافت کرده است. اين منبع افزوذه است: «۱۰۰ فروند ديگر نيز از اين جنگنده‌ها در خط تولید است اما زمان تحويل اين جنگنده‌ها هر وقت که باشد باز نمي‌توانند در حمله تهاجمي آينده ايران مورد استفاده قرار گيرند.»

روزنامه "هرالد تريبيون" نيز به نقل از يك مقام وزارت خارجه امريكا خبر ارسال هواپيماهای چينی به ايران را معتبر دانست و افzود: «اين نخستين سري هواپيماهای جديد مي‌باشد که ايران از آغاز جنگ دریافت کرده است.» اين منبع به نقل از گزارش سال گذشته "مؤسسse بين المللی مطالعات استراتژيك لندن" درباره امضای قرارداد تسليحاتی ۲/۶ ميليارد دلاری بين ايران و چين در مارس ۱۹۸۵ (اسفند ۱۳۶۳)، نوشته است: «هرچند وزارت خارجه امريكا اين گزارش را تأييد نکرد، اما بي گمان نوعی توافقنامه که ميزان آن مشخص نيست بين دو کشور امضا شده است.»

اين منبع افزوذه است: «چين برای عراق نيز منبع تسليحاتی مهمی است؛ به گزارش آژانس کنترل تسليحات و خلع سلاح امريكا، بين سال‌های ۱۹۷۹ تا ۱۹۸۳ چين معيادل ۱/۵ ميليارد دلار سلاح به عراق تحويل داده است.»^(۲۴) در اين باره روزنامه "الرأي العام" چاپ کويت نيز ضمن انتقاد از چين به دليل فروش سلاح به ايران، نوشته: «انتظار نداشتيم چين در تجارت و صادرات سلاح به منطقه با دو ابرقدرت رقابت کند.»

الرأي العام همچنین سياست سرمایه‌گذاري اعراب در چين را مورد انتقاد قرار داد و نوشته: «دلارهای سرمایه‌گذاری شده اعراب برای احداث پروژه‌های تولیدی بزرگ در چین، مجدداً به صورت هواپيماء، تانک و موشك به منطقه راه پيدا می‌کند. اقدام چين مبنی بر فروش سلاح به ايران موجب وارد آمدن شوك بزرگی به کشورهای منطقه شده است. ما نمي خواهيم چين در صف کشورهایي باشد که دوستان خود را قربانی منافع خود سازد.»^(۲۵)

۶۹۹

در بسياری از تحليل‌ها و تفسيرهای مطبوعات بين المللی، شکست عراق در حملات آتی ايران به عنوان احتمالي جدي و قوي، بررسی شده است. نشريه "ميدل ايست اينترنشنال" چاپ

لندن ضمن تأکید بر برتری روانی و احتمال پیروزی ایران در جنگ، نوشته است: «وزارت دفاع و کاخ سفید امریکا برخلاف وزارت خارجه، معتقدند که احتمال شکست عراق در این جنگ وجود دارد.» این منبع افزوده است: «به عقیده مقامات امریکایی برتری روانی و استراتژیک ایران بر عراق طی سال جاری مشهود است که این امر نگرانی کاخ سفید از آینده عراق را افزایش داده است. همچنین قرائن موجود نشان می‌دهد که دولت ریگان از تغییر موازنه قدرت به نفع ایران که می‌تواند به پیروزی نهایی ایران بینجامد، بیم دارد. ... علی‌رغم اظهارات اخیر "چارلز ردمن" (سخن‌گوی وزارت امور خارجه امریکا) و "ریچارد سورفی" (معاون وزیر امور خارجه این کشور) مبنی بر عدم سقوط رژیم عراق در آینده نزدیک، نگرانی امریکا از ضربه‌پذیری عراق در مقابل ایران، شدت یافته است. در بعضی از محافل این احساس وجود دارد که ایران نمی‌تواند بازنده این جنگ باشد بلکه ممکن است در مواردی نیز پیروز باشد. به گفته یک مقام ناشناس دولت امریکا این طرز تفکر که عراق در جنگ بازنده است، در وزارت دفاع و کاخ سفید بیش‌تر حاکم است و گاهی همراه با این عقیده است که امریکا در نهایت باید روابط خود را با ایران که ابرقدرت خاورمیانه خواهد بود از سرگیرد. برخلاف طرز تفکر فوق، حقیقت آن است که سیاست امریکا در قبال جنگ عراق و ایران متغیر است. به عقیده واشنگتن سقوط رژیم عراق به منافع منطقه‌ای امریکا لطمه خواهد زد.»^(۲۷)

در این‌باره روزنامه لبنانی "السفیر" نوشته است: «تمام نشانه‌ها حاکی از آن است که عراق هرگز در برابر حمله قریب الوقوع ایران قادر مقاومت ندارد به‌طوری که نظام حاکم در عراق در معرض فروپاشی می‌باشد. سلسله اعدام‌ها به‌دلیل نابسامانی اوضاع داخلی، حتی افسران عالی‌رتبه ارتش عراق را نیز در برگرفته است که توجه صدام در سخنان اخیر خود به اوضاع داخلی در این کشور بهترین دلیل بر این مدعای باشد.»^(۲۸)

اما دیدگاه‌های دیگری نیز وجود دارد، از جمله نشریه فرانسوی "دفاع و تسليحات" با تأکید بر برتری و تسلط عراق در جنگ، نوشته است: «اکنون ارتش عراق با به‌کارگیری سلاح‌های پیش‌رفته، روحیه عالی و روش‌های آموخته شده از این جنگ شش‌ساله - که از خط‌ناک‌ترین و پیچیده‌ترین جنگ‌ها بعد از جنگ دوم جهانی به‌شمار می‌رود - توانسته است این جنگ را ادامه دهد.»^(۲۹)

٧٠٠

وزیر امور خارجه ترکیه امروز برای یک دیدار سه روزه وارد تهران شد تا با مسئولان ایرانی به بررسی موضوعاتی چون حملات اخیر ترکیه به شمال عراق - که برای سرکوب کرده‌ای مخالف انجام شده است - و مسئله جنگ ایران و عراق و روابط دو کشور بپردازند. ریاست جمهوری اسلامی ایران "آقای خامنه‌ای" در دیدار وزیر خارجه ترکیه با ایشان، اعلام کرد: «مردم انقلابی ما در زمینه مسائل سیاسی به‌شدت حساس بوده و مسئله جنگ با عراق مهم‌ترین مسئله ماست.» آقای موسوی "نخست‌وزیر نیز در دیدار "خلف اوغلو" وزیر خارجه

ترکیه با وی، گفت: «این حساسیت وجود دارد که مبادا اوضاع پیشآمده در شمال عراق به نفع رژیم رو به زوال صدام تمام شود.» وی اعلام کرد که فشار بر نیروهای داخلی عراق که با رژیم صدام مبارزه می‌کنند می‌تواند کمکی به صدام باشد. وزیر خارجه ترکیه نیز در این دیدار با اعلام بی‌طرفی کامل ترکیه در جنگ تحمیلی، موفقیت و سربلندی جمهوری اسلامی ایران را آرزو کرد.^(۳۰)

دیدار خلف اوغلو وزیر خارجه ترکیه با آیت‌الله خامنه‌ای رئیس جمهوری اسلامی ایران

گفتنی است که پیش‌تر رسانه‌های غربی اعلام کرده بودند که سفر وزیر خارجه ترکیه به منظور اعتراض به سخنان اخیر امام خمینی درباره "آتاتورک" و مخالفت ایران با حمله اخیر ترکیه به شمال عراق، به تعویق افتاده است. این خبر به دنبال تأخیر در سفر نامبرده، منتشر شده بود.^(۳۱)

۷۰۱

به دنبال سخنان دیروز وزیر اطلاعات جمهوری اسلامی ایران (حجت‌الاسلام ری‌شهری) درباره دست‌گیری یک جاسوس امریکایی در ایران به‌نام "جان پاتیس"، رادیو امریکا با انکاس این خبر افزود: «ایران هنوز اعلام نکرده که آیا علیه وی اتهامی وارد شده‌است یا خیر و آیا قصد دارد او را به اتهام جاسوسی محاکمه کند یا خیر؟ سازمان "سیا" می‌گوید کار این سازمان تأیید یا تکذیب این گونه اتهامات نیست و وزارت خارجه امریکا این فرد را کارمند دولت امریکا نمی‌داند.»^(۳۲)

خبرگزاری جمهوری اسلامی امروز مقاله‌ای درباره سازندگی ایران پس از جنگ تحملی، منتشر کرد. به نظر نویسنده این مقاله، زمینه‌های بهره‌برداری تبلیغاتی و سیاسی از این مطلب در اوضاع کنونی وجود دارد و مطرح کردن این بحث ضمن آن که احتمال پیروزی جمهوری اسلامی را تقویت می‌کند و موجب تضعیف روحیه دشمن می‌شود، این تبلیغات خارجی را که ایران به دلیل ترس از مواجهه با موج بی‌کاران پس از جنگ، حاضر به پایان جنگ نیست نیز خنثی می‌سازد. در این مقاله همچنین آمده است که پرداختن به بحث سازندگی، این واقعیت را که جمهوری اسلامی برای جامعه بدون جنگ و پس از پیروزی، برنامه‌های عمرانی پیش‌بینی شده دارد، در برابر جهانیان نمایان می‌کند و حمایت بعضی دولتها از مواضع جمهوری اسلامی در مقابل جنگ را در دو زمینه سیاسی و اقتصادی در پی می‌آورد و از سوی دیگر، این حریبه تبلیغاتی دولتهای مستکبر را که ایران تمايل به گسترش خشونت‌آمیز موج انقلاب اسلامی در منطقه و جهان را دارد، کُند می‌سازد و نیز این دسیسه آنها را که ایران برای دولتهای همجوار و منطقه خطرآفرین است، آشکار می‌سازد.^(۳۳)

ooo

ضمیمه گزارش ۶۸۵

به گزارش راوی قرارگاه نیروی زمینی (برادر اسدالله احمدی)، یکی از مشکلات، رعایت نکردن حفاظت اطلاعات در منطقه می‌باشد به گونه‌ای که عموماً ترد و جابه‌جایی نیروهای خودی از دیدها پنهان نیست؛ به عنوان مثال، یکی از پژوهشکاران به یکی از برادران رزم‌مند گفته است اجرای عملیات از شاخشمیران تا تنگه را می‌دانیم، فقط از زمان آن اطلاع نداریم.^(۳۴)

۱۳۶۵/۶/۵ مأخذ روزشمار منابع و

- ۱۴- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۶۱، ۱۳۶۵/۶/۱۶، ص ۲، رادیو بغداد، ۱۳۶۵/۶/۵

۱۵- شرکت مطبوعاتی و تحقیقاتی فراندیش، رویدادهای سال ۱۳۶۵ (تهران: بهمن ۱۳۶۶)، ص ۱۱۰، ۹۱.

۱۶- مأخذ شماره ۹.

۱۷- مأخذ شماره ۱۴، ص ص ۱۴ و ۱۵، حراره، به نقل از روزنامه "هرالد" چاپ حراره.

۱۸- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۶۲، ۱۳۶۵/۶/۷، ص ۱۶، به نقل از روزنامه "هرالد" چاپ حراره.

۱۹- روزنامه کیهان، ۱۳۶۵/۶/۶، ص ۲۰.

۲۰- مأخذ شماره ۱۴، ص ۹، آبهاء، خبرگزاری آلمان، ۱۳۶۵/۶/۵.

۲۱- مأخذ شماره ۹، ص ص ۱ و ۲، به نقل از رادیو بی‌بی‌سی، ۱۳۶۵/۶/۵.

۲۲- مأخذ شماره ۱۹، ص ۲۰، نیکوزیا - خبرگزاری آسوشیتدپرس، به نقل از رادیو دمشق.

۲۳- مأخذ شماره ۱۴، ص ۲۸، تهران، خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۶/۵.

۲۴- مأخذ شماره ۱۴، ص ۴، ابوظبی، خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۵/۶/۵.

۲۵- مأخذ شماره ۱۴، ص ۲۴ و ۲۵، به نقل از روزنامه‌های واشنگتن پست، گاردن، فاینشال تایمز و هرالد تریبون.

۲۶- مأخذ شماره ۱۴، ص ۲۳، به نقل از روزنامه "الرای العام"، چاپ کوتی.

۲۷- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۵/۶/۵، ص ۱، خبرگزاری جمهوری اسلامی، به نقل از نشریه "میدل ایست اینترنشنال".

۲۸- پیشین، ص ۱۴، بیروت، واحد مرکزی خبر، به نقل از روزنامه لبنانی "السفیر".

۲۹- مأخذ شماره ۱۴، ص ۸، رادیو صوت‌الجمahir، به نقل از مجله فرانسوی "دفاع و تسليحات".

۳۰- روزنامه کیهان، ۱۳۶۵/۶/۶، ص ۱.

۳۱- مأخذ شماره ۹، ص ۱۳، رادیو کلن، ۱۳۶۵/۶/۵.

۳۲- مأخذ شماره ۹، ص ۳۱، رادیو امریکا، ۱۳۶۵/۶/۵.

۳۳- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۶۰، ۱۳۶۵/۶/۵، ص ۱۵.

۳۴- سند شماره ۱۲۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: دفترچه ثبت جنگ راوی نیروی زمینی سپاه، (اسدالله احمدی)، ۱۳۶۵/۵/۲۲ تا ۱۳۶۵/۶/۲۲، ص ۸۸ و ۸۹.

۳۵- سند شماره ۱۵۳۰۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: فرمانده سپاه یکم کربلا، "مقابله رزمندگان اسلام در مقابل دشمن بعضی در جزیره مجنون"، ۱۳۶۵/۶/۵.

۳۶- سند شماره ۱۲۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: دفترچه ثبت جنگ راوی نیروی زمینی سپاه، (اسدالله احمدی)، ۱۳۶۵/۵/۲۲ تا ۱۳۶۵/۶/۲۲، ص ۱۰۸ و ۱۰۹.

۳۷- سند شماره ۲۸۹۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: "عملیات منتفی شده بنی هاشم در دریندیخان" گزارش راوی لشکر ۲۷ حضرت رسول (ص) (محمد رضا ثانی نژاد)، ۱۳۶۵/۶/۲۰ تا ۱۳۶۵/۶/۲۰، ص ۲۸.

۳۸- سند شماره ۱۲۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: دفترچه ثبت راوی، قرارگاه نجف در عملیات منتفی شده بنی هاشم "دریندیخان" (امیر رازق زاده)، ۱۳۶۵/۶/۳ تا ۱۳۶۵/۶/۲۳، ص ۱۰۳ و ۱۰۴.

۳۹- سند شماره ۱۲۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: دفترچه ثبت جنگ راوی، قرارگاه نجف در عملیات منتفی شده "دریندیخان" (امیر رازق زاده)، ۱۳۶۵/۶/۱۱ تا ۱۳۶۵/۶/۱۱، ص ۱.

۴۰- پیشین، ردیف اول، ص ص ۱۰۵ و ۱۰۶، و سند شماره ۱۹۹۲۹ اب/ن، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: جلسه ۲۸ (عملیات منتفی شده بنی هاشم)، قرارگاه نجف، ۱۳۶۵/۶/۵ تا ۱۳۶۵/۶/۶، نوار شماره ۲۰۸۶ و ۲۰۸۷.

۴۱- سند شماره ۶۰۱۹ مرکز مطالعات و اطلاعاتی شماره ۱۴۰ (اطلاعات قرارگاه نجف)، ۱۳۶۵/۶/۴ تا ۱۳۶۵/۶/۹، ص ۳.

۴۲- واحد مرکزی خبر صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، بوتلن "رادیوهای بیکانه"، ۱۳۶۵/۶/۶، ص ۲، به نقل از رادیو بی‌بی‌سی، ۱۳۶۵/۶/۵.

۴۳- سند شماره ۲۲۶۱۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: منابع سیاسی داخلی سپاه، ۱۳۶۵/۶/۱۲، ص ۱۹، خبرگزاری فرانسه به نقل از شرکت بیمه لویدز لندن.

۴۴- سند شماره ۲۲۶۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: منابع سیاسی داخلی سپاه، ۱۳۶۵/۶/۱۹، ص ۱۴.

۴۵- سند شماره ۴۹۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: نماپندگی امام در سپاه ناحیه خوزستان، آمار اعزام